

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

In festo Annuntiationis B. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO I.
PRO FESTO ANNUNCIATIONIS
B. V. MARIÆ,
Quòd sit mare gratiarum.

T H E M A.

Ave gratiâ plena. Luca c. 1.

Gloriosissima Virgo Deipara! quo te initio sermonis mei alio exornem elogio, quàm quòd te initio sermonis sui cõdecoravit Archangelus è regia cœlesti ablegatus! scilicet: *Ave gratiâ plena!* *Ave*, græcè *χαῖρα*, gaude, vive, latere: quia *gratiâ plena*, græc. est *ἡ ἀφεισθη*, quod quidem Tigurina & Erasinus cum Hæreticis novantibus frigide vertunt *gratiosam*, Beza hæreticus frivoltè exponit gratis dilectam; sed aliter sonat vox hebræa (quo idioma te, verisimile est Angelum Virgini hebræa fuisse locutum) Nechena enim vel muchana vertit noster Interpres latinus, uti & Arabicus, Ægyptius, Æthiopicus, Persicus, Syrus, unà cum Sanctis Ambrosio, Augustino, Hieronymo, Bernardo, Beda & aliis, *gratiâ plenam*, gratia sepletam.

Plenas gratiâ fuit Christus. Joan. 1. plenus gratia fuit S. Stephanus act. 6. plena fuit gratia Beatissima Virgo; sed diversa plenitudine atque mensura: Christus, ut ait D. Bonaventura 3. sent. d. 13. q. 3. plenus fuit plenitudine superabundantia, quoniam de ejus plenitudine nos omnes accepimus: Virgo plena fuit plenitudine prerogativa: Stephanus reliqui sancti pleni fuere plenitudine sufficientia. D. Thomas 3. p. q. 7. a. 10. duplicem ait esse gratiâ plenitudinem, alteram ex parte gratiâ, alteram ex parte subjecti habentis gratiam: Ex parte ipsius gratiâ plenitudo est, quando quis pertingit ad summum gratiâ, & maximam excellentiam quæ haberi potest; & in maxima extensione ad omnes gratiâ effectus. Et talis gratiâ plenitudo propria est Christo. Ex parte verò subjecti est plenitudo, quando quis habet plene gratiam secundum suam conditionem. B. Virgo non habuit primam plenitudinem, sed secundam, scilicet sufficientem ad statum,

ad quem fuit electa, ut scilicet esset Mater Dei. Similiter Stephanus dicitur plenus gratia, quia habebat gratiam sufficientem ad hoc, ut esset idoneus minister & testis Dei, ad quod erat electus. Hæc D. Thomas. Quotum autem superat officium Matris, officium Ministri, tantum superat plenitudo Matris, plenitudinem gratiæ Ministri, quæ tanta est, ut merito mare gratiarum vocitetur. Ut in hac exhortatione dilucidabimus.

1. Tanta fuit gratiæ plenitudo in B. Virgine, ut merito mare gratiarum nuncupetur; in quod gratiarum flumina ingressa sunt, juxta illud Eclesiæ. 1. *Omnia flumina intrant in mare.* Unde S. Bonaventura in speculo c. 3. *Omnia flumina intrant in mare, dum omnia charismata Sanctorum intrant in Mariam: flumen enim gratiæ Angelorum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Patriarcharum, & Prophetarum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Apostolorum, & flumen gratiæ Martyrum; & flumen gratiæ Confessorum, & flumen gratiæ Virginum.* O quam latum! o quam vastum mare gratiarum! in quo, quidquid in aliis Sanctis dispersum fuit & dispersum, simul fuit collectum.

1. Eluxerunt, & influxerunt in hoc mare Virgineum omnes gratiæ gratis datæ, quæ conceduntur in bonum proximorum. De quibus loquitur Apostolus: *Divisiones gratiarum sunt, quas Deus non omnibus omnes, nec omnes singulis, sed pro arbitrio suo in varios dispersit: alii enim datur sermo sapientiæ, alii prophetia, alii genera linguarum, alii gratia sanctorum, alii interpretatio sermonum; at in Virgineam Deipa-*

ram, omnium divisionum rivus, omnium gratiarum torrentes confluisse præter Athanasium, Doctorem Angelicum, Albertum Magnum & Antonium, Chrysostomus aureâ hæc comprobatur sententiâ. *Benè, inquit, gratiâ plena: ceteris enim per partes, Maria autem simul se tota insudit gratiæ plenitudo.* Ac primo quidem habuit donum prophetiæ: de quo S. Basilius scribens in Isaiam in caput 8. post initium: *Quod Maria Prophetissa fuerit, nemo contradixerit, qui sit memor verborum Mariæ, quæ prophetico afflata spiritu eloquuta est: Magnificat anima mea Dominum: Fecit mihi magna qui potens est: Beatam me dicent omnes generationes.* Deinde non desuere illi, aliæ gratiæ gratis datæ; ut probat Toletus, hic n. 67. & Suarez.

2. Influxerunt in hoc mare septena Spiritus S. charismata, aliæque virtutes tam Theologicæ, quàm morales, ut unanimis Sanctorum Patrum consensus confirmat. Excelluit Abraham Patriarcha fide, Moyses populi Dux mansuetudine, Elias Propheta zelo, Jobus patientiâ, Joseph castimoniâ, alii aliis virtutum ornamentis effulsere; at Maria omnibus omni virtutum genere eminet. Inter præstantes quoque legis veteris Heroïnas, Abigail prudentiâ, Judith fortitudine, Ruth honestate, Anna religione, Jahel sapientiâ, Esther proximi charitate enituit. At quotquot dotes in aliis sparset, in una Virgine fuere collectæ. Influxere in eam quoque variorum Sanctorum gratiæ singulares: Spiritus Prophetarum, charitas Apostolorum, constantia Martyrum, innocentia Confessorum, castitas Virginum, humilitas

litas

litas Viduarum, fecunditas Conjugatorum, gratia & sanctitas omnium Sanctorum. Imò ascendamus altius: refulsit in ea ardor Seraphinorum, scientia Cherubinatorum, magnificentia thronorum, autoritas Dominationum, potentia Potestatum, excellentia virtutum, sublimitas Principatum, sanctitas Archangelorum, & puritas Angelorum. Ita scribit S. Ephrem. in orat. de laudibus Virg. Intemerata, prorsusque pura Virgo Deipara, Regina omnium, sublimior caelicolis, honoratior Cherubim, sanctior Seraphim, & nullâ comparatione cæteris omnibus Saperis exercitiis gloriosior: & S. Bernardus: Quod vel paucis mortalibus constat fuisse collatum, fas certè non est suspicari tantæ Virgini fuisse negatum, quæ à nullo illustrium Sanctorum in gratiæ privilegiis excellitur.

3. Influxerunt in Virginem fluente gratiæ sanctificantis: at quantâ copiâ, impetûque, quis verbis expresserit: D. Anselmus in lib. de excell. Virginis ait: Immenstatem gratiæ & gloriæ & felicitatis tuæ considerare cupienti, ò Virgo, sensus deficit, lingua fatiscit. & D. Bonaventura in Speculo Virginis c. 5. Gratiâ Mariæ gratia verissima, gratia immensissima, gratia multiplicissima, gratia utilissima: immensâ fuit gratia, quâ Virgo fuit plena: immensum enim vas, non potest esse plenum, nisi immensum sit istud, quo est plenum. Mariâ autem vas immensissimum fuit, ex quo illum, qui cælo major est continere potuit. Tu immensissima Mariâ capaciore cælo, quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti: tu capaciore

mundo, quia quem totus non capit orbis, in tua se clausit viscera factus homo.

Neque id mirum videri debet: quia *Fundamenta eius in montibus sanctis: psalm. 86.* Unde infert Doctissimus Suarez fundamenta sanctitatis & gratiæ Beatissimæ Virginis locata fuisse, ubi alii consummantur: & plenitudo gratiæ quæ in aliis finis fuit, & terminus, illi initium exitit & fundamentum. S. Vincentius Ecclesiastes Virginis celeberrimus exponens illud psalmi 48. *Fluminis impetus latificat Civitatem Dei, sanctificavit tabernaculum suum Altissimus: applicat B. Virgini: Fluminis impetus latificat Civitatem Dei, quia totum flumen gratiarum divinarum super eam in sanctificatione fuit effusum. In sanctificatione aliorum Sanctorum una gratiæ divini gutta aspergitur, in Virginem Mariam fluminis impetus alyeo pleno effunditur. Verè igitur Virgo beata gratiâ sanctificante plena fuit, quia omnis gratiæ fluente animæ sinu recepit.*

Atque in hac gratiâ, velut lena plena, & instar rupis in mari inconcussa stetit, ac vitæ totius decursu perseveravit: non illam mundi fascinatio, non carnis titillatio, non Dæmonis tentatio flectere, non honoris umbra, non voluptatis illecebra, non ulla peccati macula emollire aut è culmine gratiæ deturbare valuerunt.

Neque solum in gratiâ constantè perstitit, veràm etiam omnibus vitæ horis & momentis eandem mirificè auxit. Prædictus eruditissimus Franciscus Suarez 3. p. disp. 18. sect. 4. ostendit B. Virginem in primo vitæ momento, gratiæ plenitudine superâsse Sanctorum & Ange-

Angelorum merita. Secundo instanti, ex tota habitus latitudine operando, gratia meritum duplicasse. Instanti tertio, quadruplicasse: quarto instanti octuplicasse: atque ita porro per singula amoris ac operationis instantia gratiam acceptam assidue duplicando usque ad 72. aetatis annum, quo mortem oppetit, quis cumulos, quis montes, quis fluvios gratiarum collegerit? Sanè ut infert Suarez, omnes omnino homines & Angelos simul sumptos superavit.

O verè vastum! ò profundum! ò altum! ò prope immensum pelagus! & ut cum S. Damasceno loquar orat. 2. *O abyssum gratiarum.* Cogor hic cum S. Anselmo l. c. repetere: Immensitatem gratia tuae O Virgo, considerare cupienti, sensus deficit, lingua fatiscit.

II. Vidimus Charissimi plenitudinem immensam gratia Beatissimae Virginis & Matris nostrae dilectissimae: nunc tantisper mentis oculos à Virgine ad nosmetipsos reflectamus. Beatissima Mater ac Patrona nostra est gratia plena, & quid nos ejus Filii? Illa est plena, nos inanes coram oculis ejus comparabimus? absit, absit: hoc nostrum deinceps in omni vita erit studium praecipuum, hic labor, haec industria, ut Divae Virginis exemplo, non solum in gratia, initio vitae religiosae acquisita, perseveremus, sed etiam indies, per continua virtutum variarum exercitia augere studeamus, quo & in vita & in mortis hora, & in divini judicii bilance positi, gratia pleni, pro capacitate nostra, reperiamur. Neque desunt nobis in Societate occasiones, indies & in horas & in momenta, si volumus, nova licet gra-

tia capere incrementa, quod ut a lacrius praeremus, juvat divinae gratiae valorem, dignitatem, praestantiam ac nobilitatem intimè perspicere: hoc enim mirificè tepescens excitat.

Agedum igitur, videamus. Quid est gratia? Theologis profundissimis, donum est supernaturale, quo formaliter Sancti, Deo grati, & Filii Dei adoptivi constituimur. Quid est gratia? Divinorum Voluminum Interpretibus, est thesaurus absconditus in agro cordis, omnibus Mydæ, Croesique thesauris infinite praestantior. Est margarita pretiosa, omnibus Cleopatrae & Indiae gemmis unio-nibusque longè excellentior; pro qua reperienda & augenda meritò quis expendat omnia, ut eam reperiat, augeatque atque ita oculis Summi Numinis placeat magis. Est vestitus Sponsus deauratus, quo si amiciatur anima, cor Sponsi caelestis mirificè recreat, totamque Superum curiam in admirationem & amorem pellicit. Est arrha indubitata nostrae salutis: est pignus futurae beatitudinis, est hypotheca securissima aeternae felicitatis, quam si in hora mortis repererit in anima caelestis Sponsus, illico eandem in Regiam suam, in thalamum suum, velut Amicam, Filiam, Sponsam introducet. honorum aeternorum titulis, bonorum maximorum thesauris, voluptatum immarcescibilem rosas coronandam.

Quod si saeculares tantam adhibent diligentiam, laboremque tantum ut gemmas, aurum, thesauros, gratiamque Regiam erga se augeant: quanto studio Filiis lucis laborandum erit, ut gratia thesauros, indies, magis magisque

O. 2 adaugea-

adaugeamus : cum vel unicus gratia gradus, quem opere aliquo pio, aut virtutis actu promeremur, omnes totius mundi opes, gazasque quam longissime pretio & dignitate superet; cum sit semen perennis gloriae, quae gratiae respondet?

Quae cum ita sint, Charissimi, gratiosissimam Virginem, Dominam nostram: augustissimam, & Matrem dilectissimam, gratia plenam esse gaudeamus; ex animo ei gratulemur: omnibus Angelicis, beatisque Spiritibus gratia superiorem veneremur. Deinde ejus exemplo gratia quodque repleri conemur; pretiosam gratiae margaritam constanter tueri & conservare allaboremus: si pro ea nobis auferenda aut minuenda, Mundus obtulerit fumum honoris, aut Plutus pusillum auri, argenteve rutilantis, aut Cupido stillam praeponderit mellis aut venerae voluptatis. Dicamus generose; Faceffite stolidi nundinatores; nos tanti poenitere non emimus: sumus gratiosi Mariae Filii, JESU Socii, erimusque, dum spiritus hos reget artus; nec vel momento gratiae exortes. JESU & MARIAE hostes nos esse patiemur.

Denique exemplo Divae Virginis, & Filii ejus, ut aetate ita gratia proficiamus, eandem indes amplificare nita-

mur: quot preces fundimus, quot in coelum suspiria mittimus, quot vicibus, exhomologeseos aut synaxeos Sacramenta frequentamus; quoties Sacerdoti ad aram facienti, Missae sacrificio adflamus; tot gratiae & gloriae gradus acquirimus: imò quot pia intentione verba proloquimur, quot grammata legimus, quot apices pingimus, quot pedum gressus, quot manuum motus, quot oculorum ictus, quot arteriae pulsus numeramus, tot hic gratiae, ibi gloriae gradus obtinebimus. Ergo dum tempus habemus operemur bonum, augeamus gratiam; duplicemus gloriam, qua tota aeternitate perfuamur: quidquid modo acquirimus, aeternum possidebimus; quidquid modo negligimus, aeternum carebimus; damnum hic pariter & locrum aeternum est.

Cum verò nihil absque gratia divina valeamus; coram te, Maria Mater gratiae, supplices prosternimur; per te gratia plenam, à Filio tuo omnis gratiae thore & fonte, veluti per canalem in nos gratiae fluentia deriventur: ut pro modulo nostro, gratia repleti, semper perseveremus in gratia, indes crescamus in gratia, donec tecum & cum Filio tuo gratiosissimo perenemus in gloria.

EXHOR-

EXHORTATIO II.

PRO FESTO ANNUNTIATIONIS

B. V. MARIÆ.

Quomodo Dominus cum illa fuerit.

T H E M A.

Dominus tecum. Luc. c. 1.

Uibuscunque laudum & encomiorum titulis Virginem Deiparam, gratiosissimam Patronam, dominam ac matrem nostram honoraverimus; eos omnes, si penitus inspererimus, è præsentia speciali, assistentia & conjunctione Dei cum Virgine, velut è sole radios, è fonte rivulos promanare deprehendemus. Nuncupat Angelus Virginem gratiâ plenam; pronuntiat Elifabeta Benedictam inter mulieres; ipsa se ab omnibus generationibus Beatam prædicandam prophetat. Alia atque alia depromit Ecclesia è Scripturæ divinæ fontibus elogia: at omnia hæc è præsentia, assistentia, & conjunctione Numinis peculiari, hoc biverbio, *Dominus tecum*, significatâ pul-

lulare, non est quod ambigamus. Unde enim tantam nactus benedictionem Patriarcha Isaacus, nisi è præsentia atque assistentia Dei Gen. 26. ei promissa: *Eroque tecum & benedicam tibi.* Unde tanta Jacobo Patriarchæ in laboribus prosperitas, successus in negotiis, robur in adversis, nisi è promissa Gen. 26. divina præsentia & assistentia? *Ero custos tuus, quocumque perveneris.* Unde tot palmæ & lauri, tot victoriæ & triumpho à Duce belli generosissimo Josue reportati, nisi ex peculiari præsentia & assistentia Domini, per Moysen eidem promissa? Deut. 31. 8. *Dominus qui Duxor est vester, ipse erit tecum.* Unde denique tot negotia prosperè confecta, tot periculosa certamina, tot ardua prælia, per Gedeonem, Davidem, Juditham, aliisque populi Israëlitiçi Duces, feliciter gesta, nisi ex præsentia & assistentia Altissimi, ut Pagina sacrae luculentè

O 3 testan-

testantur. Ex hac igitur radice, *Dominus tecum*, omnis gratia, omnis gloria, omnis benedictio, omnis felix expeditio, omnis victoria & adorea enascitur.

Considerabimus proinde, in præsentia, quâ ratione fuerit cum Virgine Beatissima *Dominus*, exponendo hoc Angelicam dictum: *Dominus tecum*. 1. Per modum appreciationis. 2. Per modum affirmationis. 3. Per modum individue conjunctionis & Societatis. Ipsamque Virginem demissè rogabimus, ut præsentiam assistentiâque divinam specialem & nobis exorare non dedignetur.

I.
Dominus
tecum
vox salu-
tationis.

I. Angelica verba, *Dominus tecum*, per modum salutationis prolata esse, docet Cajetanus. Apud Hebræos enim olim hæc usitata fuit salutandi, apprecandique formula: hac enim phraasi Geodeonem Heroem strenuissimum salutavit Angelus: *Judicum 6. Dominus tecum virorum fortissime!* Hæc ratione Booz mellores suos in agro visitans, eisdem salutem impertiebatur, dicens: *Dominus vobiscum. Ruth. c. 2.* Simili modo Rex David Salomoni Filio suo, sub vitæ finem benedicens precabatur: *Nunc ergo Fili mi, sit Dominus tecum & prosperare. 1. Paralip. 22.* Eadem loquendi formulâ etiam Saul ipsum Davidem, contra Goliathum in certamen singulare dimittebat, *1. Reg. 17. Vade & Dominus sit tecum.*

O Virgo benedicta, liceat hodiernâ die nobis Filiis tuis, nostrum erga te affectum, benevolentiamque contestari, te amanter salutando, benevolèque apprecando, cum Angelo paranympho tuo: *Dominus tecum* Virginum sanctissi-

ma! *Dominus tecum* sic, ô Maria! peroperationem potentie suæ, tanquam *Dominus* cum ancilla suâ, sic enim te hodie nominasti; sicut cum Moyse fuit, quo dicente: *Quis ego sum, ut vadam ad Pharaonem & educam Filios Israël ex Ægypto?* Respondit *Dominus*: *Ego tecum ero*, manu scilicet potenti, ad populum è servitute Ægyptiaca vindicandum. Exodi 3. Ne ergo dixeris ô Virgo! quæ sum ego, aut *quomodo fiet istud? Ego tecum ero.* *Dominus tecum* erit: *Spiritus Sanctus superveniet in te; ne timeas.*

Deinde *Dominus tecum* sit, per directionem, velut Naucleus cum nave *Dominus tecum* sit, per protectionem, à periculis, veluti Aquila cum nido suo, quem defixo oculo respicit: *Dominus tecum* sit per consolationem, veluti mater cum infante: *Dominus tecum* sit per amicitiam & gratiam, ut amicus cum amico. Denique *Dominus tecum* per incarnationem, tanquam Filius cum Matre.

Hæc sunt, ô Virgo sanctissima! vota & desideria nostra ex singulari in te amore profecta: hæc sunt quæ tibi aprecamur, Matri Filii, Patronæ Clientæ: hæc quoties verbis Angeli te salutamus, ex animo vomemus: id tantum optantes, & humillimè flagitantes, ut tu vicissim cuilibet nostrum benedicat. Apprecare igitur & precare efficaciter cuilibet è nobis dicendo: *Dominus tecum* sit cum illo ut *Dominus* cum servo: *Navachus* cum navigio, *Aquila* cum pullo, *Frater* cum Fratre. *Precare* cuiusvis: *Dominus tecum* sit in studiis & negotiis; in laboribus & ærumnis, in dubiis & periculis: prosperis & adversis: *Tecum* sit in tentationibus

rationibus, in afflictionibus, in persecutionibus, in somno & vigilia, in gaudio & tristitia, in solatio & angustia, in exilio & in patria, in vita & in morte, in iudicio & in Paradiso. Atque hæc est primò vox apprecantis.

II. Deinde Dominus tecum, ab Angelo prolatum, ex communiore Patrum Sanctorum sententia est formula affirmationis, seu vox affirmantis. Veluti olim Deus ipse affirmavit Gen. 26. *Noli timere; ego tecum sum.* Et Nathan Prophetæ Davidi asseveravit. 2. Reg. 7. *Omne quod est in corde tuo, vade, fac: quia Dominus tecum est.* Et Dominus ad Paulum: *Ego sum tecum.* Act. 18. 20. Pariter hodie in festo, Virginem alloquitur Angelus: *Dominus tecum:* ut fautor tuus, ut amator, ut defensor eritque paulò post ut Filius. *Dominus tecum:* pauca verba, sed quæ multa continent mysteria, beneficia plurimà complectuntur; nam ô Virgo!

1. *Dominus tecum est,* velut Sol in Cælo, ut radiis divinitatis suæ te illuminet: velut sponsus in thalamo, ut ardentissimo amoris vinculo se tecum uniat: vel Numen in templo, ut omni benedictione cælesti te cumulet. 2. *Dominus tecum est in corde* vel ut Augustinus loquitur in mente, unde *gratiâ plena.* Lucæ 1. *tecum est in ore: Unde eloquium tuum dulce.* Cant. 4. *Tecum est in operatione; unde manus tuæ distillantur myrrham.* Cant. 5. 3. *Dominus tecum.* id est tota SS. Trinitas tecum est. Pater tecum est, quia te elegit ut es *es pulchra ut Luna, electa ut Sol.* Cant. 6. Filius tecum; quia, quia se tibi desponsavit: *ipse tanquam sponsus Psal. 118.*

Et qui sponsus est, habet sponsam. Joan. 3. Spiritus Sanctus tecum, quia te consecravit: unde *benedicta* Luc. 1. Unde sacrarium Spiritus Sancti, ut canit Ecclesia. 4. Tecum tota SS. Trinitas, quia tecum Potentia Patris te fecundans: ut eundem gignens Filium, cum ipso dicere valeas: *Ego hodie genui te.* Tecum Sapientia Filii, ad dignitatem Matris Dei te preparans atque erudiens. Tecum Spiritus S. puritatem concipientis illibatam conservans. 5. *Dominus tecum,* quasi Pater cum Filia, quam vigilanter custodit: quasi Rex cum Regina, quam sublimi honore excolit: quasi Sol cum Luna, quam splendore virtutum illustrat: quam ab omni peccato originali & actuali præservat: quam ab omni fornicæ & concupiscentia liberat. 6. Denique *Dominus tecum,* ut exponit Doctor Angelicus 3. p. q. 30. a. 4. cum S. Augustino, Hieronymo, Petro Damiano & aliis: *Dominus tecum,* excellentissimo modo, quomodo cum nullo mortalium fuit, scilicet per conceptionem & incarnationem Verbi; non peractam, sed mox peragendam. Augustinus *serm. 2. de Annunt. Tecum,* inquit, *Dominus in corde; tecum in ventre; tecum in utero; tecum in auxilio.*

Ave igitur, gaude, plaude, lætare ô Maria! Nos de hac Dei præsentia & assistentia, & vel maxime de dignitate materna ex animo tibi gratulamur. Aureſque arrigimus, dum hoc à te documentum accipimus, & cuilibet nostrum dicentem audimus: *Fili mi, si peccati lethalis expers es, ut omnem Religiosum decet: si gratiâ Dei sis præditus, cujus signa adeò luculenta in anima*

anima tua reperis; & Dominus tecum est: in anima & corpore, in memoria, intellectu & voluntate, in corde, ore & opere. Tecum est velut Sol in caelo, ut tenebras tuas excutiat; velut Sponsus in thalamo, ut per charitatem te amplectatur; velut Numen in templo, ut te sanctificet; Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos. Tecum est Potentia Patris, ut te protegat; Sapientia Filii, ut te instruat; Bonitas Spiritus Sancti, ut suis charismatis te locupletet. Dominus tecum est, velut Rex in throno: Siquidem anima iusti thronus est Sapientia, in quam se transfert. Sap. 7.

Gaude igitur & plaude, Anima Religiosa: quia Deus in te velut in folio suo residet. 1. In hoc animae tuae throno sedet Deus, dans tibi quolibet momento facilem accessum, ad proponenda accipienda, quaecunque cupis; quod nullus Regum concedit vel familiarissimo. 2. Seder in hoc throno animae tuae Dominus sine intermissione cogitans de omni bono tuo; Cogitans cogitationes pacis & non afflictionis. Jerem. 29. 3. Seder in hoc throno dans decreta beatorum Spiritibus, ut te custodiant in omnibus viis tuis, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum; & hostes stygios te potentiores arceant. 4. Seder in throno animae tuae, tanquam caput in membra, tanquam vitis in palmites jugiter influens; ut fructus bonorum operum copiose producas. 5. Seder in throno animae tuae, eandem virtutum cimeliis exornans; meritorum praemia promittens, consolationibus caelestibus te amplectans; in omnibus te juvans, in omnibus actionibus internis & externis tibi

serviens magis, quam ullum mancipium Domino suo deserviat. 6. Denique Dominus tecum est, residens in throno animae tuae, ibidemque, ut paucis multa complectar, cum S. Laurentio Justiniano: Terret ut Dominus, protegit ut custos, hortatur ut Pater, docet ut Magister, cohabitatur ut Frater, nutrit ut Mater, blanditur ut Amicus, amplectatur ut Sponsus, illustrat ut Veritas; praevenit ut Bonitas, se manifestat ut Lux; loquitur ut Verbum, dulcorat ut Sapientia, salutarique praestat ut Vita.

III. Tertiò haud incongruè Dominus tecum, exponemus, per modum conjunctionis & individuae familiaritatis & societatis: in omnibus enim propriis mysteriis, JESUS cum MARIA reperitur. 1. Dominus tecum, ó Virgo! cum invenitur à Pastoribus, cum adoratur à Magis; cum fugit in Ægyptum; Erit enim ascendet Dominus, inquit Prophetata Isaias c. 19. Super nubem levem, & ingreditur Ægyptum. Tu, Virgo, nubes levavis es, aut brachia tua inter quae in Ægyptum defertur, & per quae ex Ægypto in Judæam reducitur. 2. Dominus tecum, ó Domina, cum in templo praedictatur, & à Simeone & Anna benedictur: cum in templum duodennis progreditur; & licet brevi temporis intercapedine te reliquerit, ut amorem tuum probaret; tecum tamen erat, in tuo recumbens affectu & desiderio ardentissimo. 3. Dominus tecum, ó Mater! dum primum patrans prodigium in Cana, aquam convertit in vinum; cum rubeae Evangelium praedicat, cum arborem crucis conscendit; cum rediivus à morte resurgit, tibi que desolata dicere poterat:

terat : *Exsurrexi & adhuc tecum sum.*
Imò adhuc tecum est & erit per specialem gloriam, corà æternitate.

Quicumque igitur ex vobis, Charissimi, vult esse cum Jesu, sit & ipse cum MARIA; quia nec Jesus à MARIA, nec MARIA à Jesu separatur. Concludam ergo cum religiosissimo Thoma Kempensis sermone ad Novit. *Bonum est cum Maria Jesum adorare; jacentem in præsepio, cum Maria Jesum in ulnis portare; cum Maria Jesum quærare, cum Maria & Jesu in Nazareth habitare; cum Maria Jesum plorare, cum Maria Jesum sepelire; cum Maria & Jesu resurgere, cum Maria & Jesu caelos ascendere, cum Maria & Jesu vivere & mori desiderare.*

Ecce Charissimi, triplicem sensum Verborum Angelicorum, Dominus tecum. 1. Est vox salutationis & appreciationis: apprecemur hoc, ut dictum est Virgini indies, dum eam salutamus, ut & ipsa precetur nobis: Dominus tecum, in precibus, in studiis, in necessitatibus & omnibus actionibus: hæc enim apprecatio, non erit vacua, nec fructu carebit. 2. Est vox affirmationis: affirmamus; credamus, & gratelemur Domi-

num cum Virgine esse; præsertim per Conceptionem & Incarnationem, quâ Dei Mater, & hominum, Angelorumque Regina constituitur; & votum ipsius audiamus optantis, ut Dominus quoque nobiscum sit, per gratiam, assistentiam, & auxilium, & velut in throno in nobis resideat, nos exaudiens, custodiens, influens, consolans, docens, illuminans, blandiens, nutriendus, amplexans & salvans. 3. Est vox conjunctionis: quia nec Jesus sine MARIA, nec MARIA sine Jesu reperitur: arcta est familiaritas, individua conjunctio & unio dilectionis. Simus ergo & nos conjuncti cum Jesu & MARIA; ut Jesus & MARIA sint nobiscum: *Felix anima, inquit Thomas de Kempis l. c. qua habet Jesum & Mariam, familiares amicos in hac vita, sodales in mensa, comites in via, provisores in necessitate, consolatores in tribulatione, adiutores in periculo, consultores in dubiis, susceprores in extremis. Igitur age ut semper Jesus sit tecum, sicut cum Maria; & hoc habet pro solatio, in hujus mundi exilio, Jesum & Mariam habere in cordis hospitio.*

P

EXHOR.